EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 31.8.2023
COM(2023) 500 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o operacijah humanitarne pomoči Evropske unije, financiranih leta 2022

KAZALO

Uvod 2

Razmere po svetu, v katerih se zagotavlja pomoč 2

Zagotavljanje ustrezne in učinkovite humanitarne pomoči prizadetemu prebivalstvu 5

Pregled morebitnih zunanjih ocen, opravljenih glede posameznih operacij 9

POMEMBNE POVEZAVE 10

Uvod

V tem poročilu so predstavljene glavne dejavnosti in rezultati politike Unije leta 2022 na področju humanitarne pomoči, kot jo je izvajal Generalni direktorat Evropske komisije za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči (GD ECHO). Pripravljeno je v skladu s členom 19 Uredbe Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996 o humanitarni pomoči, na podlagi katerega mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti letno poročilo s povzetkom dejavnosti, financiranih v prejšnjem letu.

Naloga Generalnega direktorata za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči (GD ECHO) je, da **pomaga pri reševanju in zaščiti človeških življenj, preprečuje in ublaži trpljenje ljudi ter ohranja integriteto in človekovo dostojanstvo prebivalstva, ki so ga prizadele naravne nevarnosti ali nesreče, ki jih je povzročil človek**, v EU ali zunaj nje. S tem skupnim splošnim ciljem GD ECHO daruje humanitarno pomoč EU in se odziva na izredne razmere, hkrati pa prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite usklajuje in omogoča operacije civilne zaščite na ravni EU.

EU prek GD ECHO zagotavlja humanitarno pomoč ljudem v stiski po vsem svetu v skladu s humanitarnimi načeli **človečnosti, nepristranskosti, neodvisnosti in nevtralnosti**, ki so zapisana v členu 214 Pogodbe o delovanju Evropske unije ([1]) ter v Evropskem soglasju o humanitarni pomoči ([2]). Humanitarna pomoč EU se razdeljuje ne glede na morebitne politične agende, z njo pa se poskuša brez izjem pomagati tistim, ki pomoč najbolj potrebujejo, ne glede na njihovo državljanstvo, vero, spol, etnično poreklo ali politično pripadnost.

Razmere po svetu, v katerih se zagotavlja pomoč

Leto 2022 je zaznamovala predvsem **ruska vojna agresija proti Ukrajini**, ki je povzročila humanitarno katastrofo, kakršne doslej na evropskih tleh še ni bilo. Zato je EU organizirala veliko operacijo humanitarne pomoči ter največjo, najdaljšo in najkompleksnejšo operacijo odziva civilne zaščite od ustanovitve mehanizma Unije na področju civilne zaščite. S tem se je **bistveno spremenil** način, kako se prepletata odziva humanitarne pomoči in civilne zaščite, in sicer po zaslugi **odziva brez primere** iz vseh 27 držav članic EU in štirih držav ([3]), ki sodelujejo v mehanizmu Unije na področju civilne zaščite.

Zaradi nenehnih konfliktov in negotovosti, posledic podnebnih sprememb, neuspešnega upravljanja, vztrajnih posledic COVID-19 in drugih epidemioloških izbruhov ter posrednih posledic ruske vojne agresije proti Ukrajini so se **humanitarne razmere še naprej drastično slabšale tudi v mnogih drugih delih sveta**, zaradi česar so se **humanitarne potrebe povečale na doslej najvišje ravni**. V zadnjem globalnem humanitarnem pregledu Urada Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih aktivnosti (OCHA) za leto 2022 ([4]) je ocenjeno, da je ob koncu leta 2022 humanitarno pomoč in zaščito potrebovalo 326 milijonov ljudi, kar je 30,4 % več v primerjavi z letom 2021. Nadaljnje slabšanje humanitarnih razmer v Afganistanu, Etiopiji in Sudanu ali pa obsežne

([1]) EUR-Lex - 12016ME/TXT - SL - EUR-Lex (europa.eu).
([2]) Skupna izjava Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Evropske komisije (2008/C 25/01).
([3]) Islandija, Severna Makedonija, Norveška in Turčija.
([4]) Urad Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih aktivnosti (OCHA), Global Humanitarian Overview 2022 (Globalni humanitarni pregled za leto 2022), posodobitev iz decembra (Kratek pregled stanja na dan 31. decembra 2022), 10. januar 2023.

katastrofe, ki so se zgodile v poletnih mesecih, kot so uničujoče poplave v Burkini Faso, Čadu, Hondurasu ali Pakistanu, so le nekateri od številnih vidnih primerov stalnega povečevanja humanitarnih potreb. Viri, ki so na voljo za podporo humanitarnim dejavnostim, niso dohajali teh hitro rastočih potreb – dejansko se je **vrzel med potrebami in svetovnim humanitarnim financiranjem v letu 2022 še povečala**, in sicer z 11,3 milijarde USD razlike med potrebami in aktiviranimi sredstvi ob koncu leta 2021 na 18,3 milijarde USD vrzeli ob koncu leta 2022 ([5]).

Obenem se humanitarna pomoč pogosto zagotavlja v zelo težkih okoliščinah, za katere so značilne **nepredvidljivost, nestanovitnost in negotovost**. Območja konfliktov se pojavljajo in izginjajo ter nenehno preoblikujejo, kar predstavlja znatno varnostno tveganje za mrežo GD ECHO na terenu (50 uradov, 160 članov mednarodnega osebja in 300 članov nacionalnega osebja) in osebje na misijah ter ovira izvajanje humanitarne pomoči zaradi omejenega ali **zavrnjenega dostopa** do ljudi, ki potrebujejo humanitarno pomoč. To vpliva tudi na nadzor, ki ga je treba izvajati (tj. spremljanje financiranih ukrepov na terenu in revizije na kraju samem), ter ocenjevanje humanitarnih potreb. Zaradi vse hujših **kršitev mednarodnega humanitarnega prava** je izvajanje humanitarne pomoči postalo še težje in nevarnejše.

Kljub tem **izzivom** je GD ECHO **uspel uresničiti svoje cilje** v skladu s prednostnimi nalogami in ključnimi ukrepi, opredeljenimi v Sporočilu Komisije z naslovom „Humanitarne dejavnosti EU: novi izzivi, enaka načela“, sprejetem marca 2021 ([6]). **EU je v svetovnem merilu še vedno ključna donatorka humanitarne pomoči**, ki načelno in na podlagi potreb zagotavlja humanitarno pomoč v 83 državah, kar predstavlja 8,2-odstotni delež skupnega financiranja, aktiviranega v svetovnem humanitarnem sistemu ([7]). EU si prizadeva zagotoviti, da je financiranje na voljo za pomoč kar največ ljudem, ki jo potrebujejo, in v kar največjem možnem številu držav ter da se zagotovi hiter, učinkovit in celovit odziv.

Končni **humanitarni proračun za leto 2022** je znašal **2,6 milijarde EUR**, kar je GD ECHO omogočalo posredovanje ne le v obsežnih humanitarnih krizah, kot so tiste v Ukrajini, Siriji, Afganistanu ali Etiopiji, temveč tudi v pozabljenih/zapostavljenih krizah, tj. hudih in dolgotrajnih krizah, o katerih mediji ne poročajo, ter tam, kjer raven mednarodne pomoči za prizadeto prebivalstvo ne zadošča, kot na primer na Haitiju ali v krizi ljudstva Rohinga.

Prvotni humanitarni proračun za leto 2022 je bil določen na 1 794,4 milijona EUR ([8]) (vključno s predplačili iz rezerve za solidarnost in nujno pomoč v višini 211 milijonov EUR). Med letom je bil proračun večkrat okrepljen iz naslednjih virov:

- rezerve za solidarnost in nujno pomoč, ki naj bi pokrila več kriz, med njimi ukrajinsko ter poslabšanje neustrezne prehranske varnosti na svetovni ravni (539 milijonov EUR) ([9]),

([5]) Urad Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih aktivnosti (OCHA), Global Humanitarian Overview 2022 (Globalni humanitarni pregled za leto 2022), in Urad Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih aktivnosti (OCHA), Global Humanitarian Overview 2021 (Globalni humanitarni pregled za leto 2021), posodobitev iz decembra (Kratek pregled stanja na dan 31. decembra 2021), 17. januar 2022.

([6]) SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Humanitarne dejavnosti EU: novi izzivi, enaka načela (COM(2021) 110 final).

([7]) Sistem ZN za finančno sledenje, Global Funding Overview Summary 2022 (Povzetek pregleda svetovnega financiranja za leto 2022).

([8]) Ta znesek ne vključuje odhodkov za podporo (vrstice BA). Z upoštevanjem teh odhodkov je prvotni znesek celotnega instrumenta v letu 2022 znašal 1806,06 milijona EUR.

([9]) Vključno z 39 milijoni EUR, prenesenimi iz leta 2021.

- prerazporeditev iz instrumentov naslova VI za izpolnjevanje potreb zaradi ruske vojne agresije proti Ukrajini in njenih kaskadnih učinkov (134,8 milijona EUR),
- *Virement Aide Humanitaire* (VAH – člen 30(2) finančne uredbe) za Demokratično republiko Kongo (2,3 milijona EUR),
- Evropskega razvojnega sklada (145,5 milijona EUR) ([10]); prerazporejenih prejemkov (3,8 milijona EUR).

Priloga I vključuje pregled proračuna, dodeljenega glavnim krizam, zajetim z ukrepi GD ECHO v letu 2022. Glavne ukrepe v različnih regijah sveta je mogoče povzeti, kot sledi:

- **Zahodna in osrednja Afrika:** v razmerah vse večjih potreb je GD ECHO dodelil več kot 175 milijonov EUR svojega prvotnega proračuna za reševanje neustrezne prehranske varnosti in slabe prehranjenosti, zagotovitev izvajanja osnovnih socialnih storitev (zdravje, izobraževanje, voda in sanitarna oskrba) in podporo pripravljenosti na nesreče v Osrednjem Sahelu, Čadski kotlini, severozahodnem in jugozahodnem Kamerunu, severozahodni Nigeriji in Srednjeafriški republiki. GD ECHO si je tudi prizadeval spodbujati skladnost z mednarodnim humanitarnim pravom ter zagotoviti zaščito civilnega prebivalstva in humanitarnih delavcev. Aktivirane so bile okrepitve, zlasti za reševanje neustrezne prehranske varnosti, končni proračun za regijo pa je tako presegel 330 milijonov EUR.
- **Vzhodna in južna Afrika:** Regijo so zaznamovali konflikti in znatno poslabšanje humanitarnih razmer, zlasti v Sudanu, Demokratični republiki Kongo, Afriškem rogu (Somalija, Etiopija, Kenija), Južnem Sudanu in Mozambiku. Številna območja so prizadele tudi hude suše ali pa intenzivna sezona ciklonov zlasti na območju južne Afrike in Indijskega oceana (Madagaskar/Mozambik), kar je povzročilo splošno neustrezno prehransko varnost in izgubo virov za preživljanje. Prvotni proračun v višini 294 milijonov EUR je bil povečan na več kot 540 milijonov EUR, kar je GD ECHO omogočilo reševanje teh in drugih nujnih humanitarnih potreb v regiji.
- **Severna Afrika, Irak in Arabski polotok:** GD ECHO je namenil 128 milijonov EUR za odgovarjanje na potrebe razseljenega prebivalstva v severni Afriki in Iraku, ter prebivalstva, prizadetega zaradi konflikta v Jemnu, zajeta pa so področja vode, sanitarne oskrbe in higiene, hrane in prehrane, izobraževanja in zdravja. Z dodatnim financiranjem, s katerim je bil predvsem okrepljen odziv na konflikt v Jemnu, je končna dodelitev za to regijo dosegla 215 milijonov EUR.
- **Bližnji vzhod:** GD ECHO je dodelil prvotni proračun v višini 197 milijonov EUR za izvajanje življenjsko pomembne pomoči za milijone ljudi, prizadetih zaradi konflikta v Siriji, ter za pokritje osnovnih potreb razseljenega prebivalstva in beguncev v Jordaniji in Libanonu ter ranljivega prebivalstva v Libanonu, s čimer je končni proračun konec leta 2022 dosegel 240 milijonov EUR. V Palestini ([11]) se je GD ECHO še naprej odzival na humanitarne potrebe, nastale zaradi nadaljnje okupacije in blokad na območju Gaze. Proračun za to krizo se je med letom 2022 povečal s 25 milijonov EUR na 26,5 milijona EUR.
- **Jugovzhodna Evropa, vzhodno sosedstvo in Turčija:** Na humanitarne dejavnosti v regiji je močno vplivala ruska vojna agresija proti Ukrajini, ki se je začela 24. februarja 2022. Financiranje v višini 27 milijonov EUR, ki je bilo prvotno

([10]) Financirano iz 10. in 11. evropskega razvojnega sklada.

([11]) To poimenovanje ne pomeni priznanja države Palestine in ne posega v stališča posameznih držav članic glede tega vprašanja.

dodeljeno regiji Ukrajine, Zahodnega Balkana in vzhodnega sosedstva, je bilo povečano na več kot 529 milijonov EUR. Od tega zneska je bilo 485 milijonov EUR namenjenih skoraj 16 milijonom od 17,7 milijona Ukrajincev, ki so potrebovali humanitarno pomoč, 38 milijonov EUR pa je bilo namenjenih pomoči ukrajinskim beguncem, ki so pribežali v Republiko Moldavijo; pomoč je bila zagotovljena tudi moldavskim gostiteljskim družinam. V Turčiji je Komisija še naprej zagotavljala podporo ranljivim beguncem, ki potrebujejo humanitarno pomoč, s financiranjem v višini 125 milijonov EUR. Obenem se je oktobra 2022 vodilni program pogojnega nakazila sredstev za izobraževanje (CCTE) uspešno prenesel pod okrilje Generalnega direktorata za sosedstvo in širitvena pogajanja (GD NEAR) v skladu s strategijo povezave med humanitarno pomočjo in razvojem.

- **Azija in Pacifik:** GD ECHO je leta 2022 za regijo prvotno namenil več kot 114 milijonov EUR, ki so bili usmerjeni predvsem na potrebe prebivalstva, razseljenega zaradi talibanskega prevzema oblasti v Afganistanu v letu 2021, na potrebe ljudi, prizadetih zaradi državnega udara v Mjanmaru prav tako v letu 2021, med njimi ljudstva Rohinga, ter na potrebe beguncev iz ljudstva Rohinga v Bangladešu. EU in njene države članice so zagotovile znatno podporo Pakistanu po uničujočih poplavah v juniju 2022 ter pri pripravi njegove ocene potreb po nesreči in okvira za okrevanje. Komisija je odgovarjala tudi na potrebe, nastale zaradi konflikta na Mindanau in naravnih nesreč na Filipinih. Končni proračun za to regijo je ob koncu leta 2022 dosegel 313 milijonov EUR.
- **Amerike in Karibi:** Ukrepi Komisije so bili osredotočeni na zagotavljanje pomoči prizadetim zaradi notranje in regionalne krize v Venezueli, oboroženega konflikta v Kolumbiji ter nenehnega organiziranega nasilja na Haitiju, v Srednji Ameriki in Mehiki. Odzvali so se tudi na humanitarne potrebe razseljenih ljudi po vsej celini in podprli pripravljenost na nesreče. Komisija je regiji prvotno dodelila več kot 74 milijonov EUR, znesek pa se je nato povečal in je ob koncu leta dosegel 155 milijonov EUR.

GD ECHO na splošno svoje humanitarne pomoči ne zagotavlja neposredno, temveč izpolnjuje svoj mandat z zagotavljanjem financiranja približno 200 partnerjem (celoten seznam je naveden v Prilogi II). V letu 2022 je bilo financiranje med partnerje GD ECHO porazdeljeno, kot sledi: 38,6 % za nevladne organizacije (NVO), 49,6 % za agencije ZN, 11,2 % za mednarodne organizacije in 0,6 % za vladne organizacije.

Zagotavljanje ustrezne in učinkovite humanitarne pomoči prizadetemu prebivalstvu

V letu 2022 je GD ECHO pomembno prispeval k zagotavljanju ustrezne in učinkovite humanitarne pomoči po vsem svetu. Da bi podpiral **multilateralizem in na pravilih temelječ svetovni red** z dejavnejšo vlogo in močnejšim glasom EU v svetu, je dejavno sodeloval pri oblikovanju humanitarnega zagovorništva in politik na evropski in svetovni ravni. Pomemben napredek je bil dosežen pri izvajanju zavez, sprejetih v okviru **velikega dogovora** ([12]), zlasti o prožnem financiranju, skupnih in nepristranskih ocenah potreb in poenostavitvi poročanja, s končnim ciljem, da se okrepita uspešnost in učinkovitost humanitarnih odzivov.

([12]) Veliki dogovor.

GD ECHO je še naprej prispeval k **združenim sredstvom za posamezne države** ([13]), da bi se še naprej **spodbujala lokalizacija** in uporaba financiranja, ki ni vezano na namenska sredstva. Obenem je GD ECHO okrepil svoje dejavnosti zagovorništva in terensko delo za čim bolj okrepljeno humanitarno financiranje in boljšo delitev odgovornosti med donatorji, vključno z državami članicami. Dodatno je okrepil dolgoročnejša **programska partnerstva** ([14]) z izbranimi organizacijami ZN in mednarodnimi organizacijami, da bi preskusil učinkovitejše in uspešnejše načine dela, obenem pa se pripravil na uvajanje modela v letu 2023. Med primeri inovativnih programskih partnerstev so partnerstvo v podporo programu Mednarodnega odbora Rdečega križa za preprečevanje kršitev mednarodnega humanitarnega prava (tri leta, do določene mere namenska sredstva, 10 milijonov EUR na leto) ter partnerstvo v podporo Mednarodni federaciji Rdečega križa in Rdečega polmeseca (IFRC) ter agendi za lokalizacijo (ambiciozen triletni večdržavni in večsektorski program, 67 milijonov EUR na leto).

Politika na področju humanitarne logistike ([15]) je začela delovati februarja 2022, njen glavni cilj pa je reševati življenja z večjo učinkovitostjo, uspešnostjo in učinkom humanitarnih operacij. **Zmogljivost za evropski humanitarni odziv** ([16]), ki je del te politike in je začela delovati marca 2022, vsebuje operativna orodja, ki so namenjena zagotavljanju hitre, a začasne podpore partnerjem za zapolnitev vrzeli v humanitarnem odzivu ob hkratnem zagotavljanju večje uspešnosti in stroškovne učinkovitosti pri zagotavljanju pomoči. Ti instrumenti vključujejo zagotavljanje **skupnih logističnih storitev** humanitarnim partnerjem v obliki mednarodnih in notranjih prevozov (z različnimi načini prevoza, vključno s humanitarnim zračnim mostom in storitvijo humanitarnega zračnega prevoza (Humanitarian Aid Flight) EU), zmogljivosti skladiščenja, zalog za izredne razmere ter druge logistične podpore in usklajevanja, pa tudi medicinskega strokovnega znanja. V letu 2022 je Komisija izvedla 9 operacij zmogljivosti za evropski humanitarni odziv na Madagaskarju (dvakrat), v Ukrajini, Moldaviji, Somaliji, Afganistanu, Mozambiku, Ugandi in Burkini Faso. Obenem so se nadaljevale operacije storitve humanitarnega zračnega prevoza v Keniji, Demokratični republiki Kongo in Maliju. Organiziranih je bilo 60 letov v okviru humanitarnega zračnega mostu EU, s katerimi je podporo prejelo 24 partnerjev v štirih državah (Afganistanu, Somaliji, Madagaskarju in Republiki Moldaviji), prepeljanih pa je bilo 842 ton humanitarnega materiala. Nazadnje je bilo v primeru Ukrajine in Republike Moldavije organiziranih 660 operacij cestnega prevoza in odprta so bila tri skladišča, s čimer je bilo podprtih 49 humanitarnih partnerjev. V letu 2022 je bilo tem dejavnostim namenjenih 23,5 milijona EUR.

GD ECHO je v celoti izkoristil svoj **nabor orodij za izredne razmere,** ki ga sestavljajo orodje za odzivanje na akutne obsežne izredne razmere (ALERT), orodje za epidemije, orodje za krize manjšega obsega in sklad za nujno pomoč ob nesrečah (DREF), ter tako zagotovil takojšnjo nujno humanitarno pomoč v višini 36,5 milijona EUR za nenadne krize, ki jih v svojih načrtih izvajanja humanitarne pomoči ni mogel predvideti. Med primeri dodelitve sredstev so: orodje za krize manjšega obsega, pozneje pa orodje ALERT sta bila uporabljena za takojšen odziv na poplave, ki so prizadele Pakistan; za tropske ciklone na Filipinih, Madagaskarju, v Mozambiku in na Kubi ter za potrese v Afganistanu in na Filipinih; z orodjem za epidemije sta bila podprta odziv na ebolavirusno bolezen v Ugandi ter odziv na kolero v Libanonu, Siriji, na Haitiju, v Nigeriji in Malaviju. GD ECHO je zagotovil dodatna sredstva za 67 operacij sklada DREF, ki jih je federacija IFRC izvajala

([13]) Afganistan, Južni Sudan in Venezuela.
([14]) Programska partnerstva.
([15]) Dokument o tematski politiki GD ECHO: Politika humanitarne logistike.
([16]) GD ECHO: Informativni list o zmogljivosti za evropski humanitarni odziv.

v 52 državah, tudi v povezavi s krizo zaradi lakote v Afriki ter s poplavami in potresi v jugovzhodni Aziji in Južni Ameriki.

V letu 2022 je GD ECHO nadaljeval delo v zvezi s **politikami in smernicami, ki opredeljujejo stališče Komisije glede ključnih vprašanj**, in zagotavljal konkretna priporočila svojim izvedbenim partnerjem za zagotavljanje kakovosti, skladnosti in odgovornosti v humanitarnih operacijah, ki jih financira EU.

Kar zadeva **pomoč v hrani, prehrano in preprečevanje lakote**, tj. področja, na katerih so se razmere še poslabšale zaradi neposrednih učinkov ruske vojne agresije proti Ukrajini zaradi višjih cen hrane, energije in gnojil, je GD ECHO znatno povečal svojo pomoč, in sicer na več kot eno milijardo EUR (tj. več kot 75 % več kot v letu 2021). GD ECHO je imel tudi ključno vlogo pri vzpostavitvi in omogočanju celovite strategije za odziv Ekipe Evropa, ki so jo EU in njene države članice sprejele junija 2022. Obenem poročanje na podlagi okvira odgovornosti pobude Prehrana za rast ([17]) potrjuje, da sta GD ECHO in EU na dobri poti, da izpolnita zavezo Ekipe Evropa iz leta 2021 glede podpore ciljem na področju prehrane s proračunom v višini najmanj 4,2 milijarde EUR do leta 2024.

V letu 2022 so projekti, usmerjeni v **zdravje** kot primarni sektor, prejeli skoraj 300 milijonov EUR podpore. Ker so humanitarne krize vse bolj kompleksne, mnoge med njimi pa tudi dolgotrajne, je bil glavni cilj pomoči še naprej zagotavljati, da se nadaljuje ustrezno reševanje osnovnih potreb na področju zdravja s pristopom, ki temelji na potrebah, vključuje več sektorjev in upošteva načelo zdravja v vseh politikah. GD ECHO je med prednostne naloge vključil tudi preprečevanje epidemij/pandemij ter pripravljenost in odzivanje nanje, k čemur so ga spodbudile izkušnje iz pandemije COVID-19, s posebnim poudarkom na pravičnem dostopu do kakovostne oskrbe in zdravstvenih protiukrepov v državah z nizkimi dohodki in humanitarnih okoljih. Obenem je GD ECHO podprl medsektorske vidike svetovne zdravstvene politike za zagotovitev celostnega pristopa zlasti na področjih duševnega zdravja in psihosocialne podpore, spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter zdravja in selitev.

GD ECHO je v letu 2022 še naprej javno zagovarjal **mednarodno humanitarno pravo** z javnimi izjavami in intervencijami v večstranskih forumih. Soorganiziral je spremljevalni dogodek na visoki ravni ob robu ministrskega tedna Generalne skupščine Združenih narodov o spodbujanju odgovornosti za kršitve mednarodnega humanitarnega prava, zlasti spolno nasilje in nasilje zaradi spola. Mednarodno humanitarno pravo je bilo tudi pomembna tema na prvem evropskem humanitarnem forumu marca 2022. GD ECHO je še naprej podpiral in zagovarjal zaščito humanitarnih in zdravstvenih delavcev in izobraževalnega sektorja pred napadi in izvajal ukrepe za otroke, povezane z oboroženimi spopadi. GD ECHO je olajšal usklajevanje ustreznih akterjev EU, zlasti prek medresorske skupine za mednarodno humanitarno pravo, ter se zavzel za odločnejšo humanitarno diplomacijo EU. Zagotovil je tudi financiranje za projekte v zvezi z mednarodnim humanitarnim pravom, pri čemer je zlasti prek svojega prvega tematskega programskega partnerstva podprl program Mednarodnega odbora Rdečega križa za preprečevanje kršitev mednarodnega humanitarnega prava.

V okolju ponavljajočih se kršitev mednarodnega humanitarnega prava ter splošno razširjenih tveganj in primerov nasilja, prikrajšanosti in zlorab v sodobnih krizah je GD ECHO ohranil **zaščito** kot prednostno nalogo, in sicer z vključevanjem vidikov spola in starosti v vse sektorje ukrepanja ter opredelitvijo pristopa k spolnemu nasilju in nasilju zaradi spola v humanitarnih krizah v delovnem dokumentu služb Komisije „Vprašanja

([17]) Svetovno poročilo o prehrani za leto 2022 – Svetovno poročilo o prehrani.

spola na področju humanitarne pomoči: pomoč, prilagojena različnim potrebam“ ([18]). GD ECHO je ostal dejaven član pobude Poziv k ukrepanju za zaščito pred nasiljem zaradi spola v izrednih razmerah ([19]) ter poročal v zvezi z zavezami iz časovnega načrta za obdobje 2021–2025 ([20]). Obenem se je GD ECHO kot odziv na opažanja v številnih nedavnih in sedanjih krizah še bolj osredotočil na spolno nasilje, povezano s konflikti. V skladu s strategijo o pravicah otrok iz leta 2021 ([21]) je GD ECHO okrepil svoje dejavnosti za zaščito otrok, vključno z dejavnostmi zagovorništva. Posebno pozornost je namenil tudi odgovarjanju na potrebe invalidov v skladu s smernicami o vključevanju invalidnih oseb v operacije humanitarne pomoči, ki jih financira EU, in strategijo o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030.

GD ECHO je še naprej namenjal poudarek **izobraževanju v izrednih razmerah** in potrdil svojo zavezo, da bo naložbe v izobraževanju ohranil na ambiciozni ravni 10 % letnega prvotnega proračuna EU za humanitarno pomoč. V letu 2022 so skupne naložbe v izobraževanje v izrednih razmerah dosegle 220 milijonov EUR, njihov cilj pa je, da z neposredno ali posredno podporo za izobraževanje dosežejo več kot 6 milijonov otrok in mladostnikov.

V zvezi s **humanitarnimi nakazili sredstev** ([22]) je GD ECHO marca 2022 objavil svojo politiko in jo obsežno razširil, da bi se povečali kakovost in učinkovitost programov denarne pomoči. Ta politika pomeni korenito spremembo pri povezovanju nakazil sredstev in socialne zaščite ter omogoča sinergije s ključnimi dosežki na področju digitalizacije in okolju prijaznejše humanitarne pomoči. Skupaj z Združenimi državami (Urad za humanitarno pomoč ter Urad za prebivalstvo, begunce in migracije) je GD ECHO zastopal forum donatorjev o gotovini v skupini za usklajevanje sredstev v okviru velikega dogovora 2.0. Novi model je prejel podporo Medagencijskega stalnega odbora (IASC), kar je bil velik napredek v strukturi usklajevanja humanitarne pomoči, vključno z močno udeležbo lokalnih akterjev.

Na področju **podnebnih sprememb in degradacije okolja** je GD ECHO še dodatno prilagodil svoj humanitarni odziv na vedno večje in spreminjajoče se potrebe. Pri humanitarnih operacijah se zdaj upoštevajo tudi podnebna tveganja. V letu 2022 so bile objavljene minimalne okoljske zahteve in povezane smernice ([23]) za zmanjšanje ogljičnega odtisa in okoljske škode humanitarne pomoči. Partnerji in osebje GD ECHO so prejeli tehnično pomoč in podporo za vključitev okoljskih vidikov v operacije humanitarne pomoči GD ECHO in njegovih partnerjev. Hkrati je GD ECHO še okrepil svojo podporo pripravljenosti na nesreče ([24]), ki spodbuja pripravljenost na več nevarnosti in preventivno ukrepanje. V letu 2022 je bilo 77 milijonov EUR dodeljenih ciljno usmerjenim dejavnostim za pripravljenost (za več podrobnosti glej Prilogo I), 32 % humanitarnih operacij, ki jih financira EU, pa je vključevalo elemente pripravljenosti na nesreče ([25]).

GD ECHO je razvil kombinacijo dejavnosti komuniciranja, ki so bile usmerjene na ohranjanje visoke ravni javne in politične podpore humanitarni pomoči in civilni zaščiti EU na podlagi diskurza o solidarnosti EU. Objavil je na primer vrsto sporočil za javnost v

([18]) https://ec.europa.eu/echo/files/policies/sectoral/gender_thematic_policy_document_en.pdf
([19]) https://www.calltoactiongbv.com/
([20]) https://www.calltoactiongbv.com/what-we-do
([21]) COM(2021) 142 final.
([22]) Dokument o tematski politiki GD ECHO št. 3: Nakazila sredstev.
([23]) Smernice o operacionalizaciji minimalnih okoljskih zahtev za operacije humanitarne pomoči, ki jih financira EU (europa.eu).
([24]) Izvajanje pristopa, sprejetega v letu 2021 (Smernice GD ECHO o pripravljenosti na nesreče).
([25]) Ta podatek je bil pridobljen z revidirano metodologijo, ki temelji zgolj na poročanju humanitarnih partnerjev EU, ne sme pa vključevati prizadevanj za vključevanje pripravljenosti v drugih sektorjih operacij.

osrednjih in lokalnih medijih ter ponovno začel uspešno serijo obiskov na terenu z evropskimi novinarji ter potovanj novinarjev, ki spremljajo komisarja Lenarčiča. V letu 2022 je GD ECHO izvedel več kampanj za ozaveščanje, med njimi kampanjo „Climate Connect“, ki prikazuje humanitarni vpliv podnebnih sprememb in je dosegla več kot 36 milijonov mladostnikov v državah članicah.

Pregled morebitnih zunanjih ocen, opravljenih glede posameznih operacij

Službe Komisije za ocenjevanje so odgovorne za usmerjanje, usklajevanje in spremljanje funkcije ocenjevanja ter poročanje o njej. Pripravljajo pravočasne in visokokakovostne rezultate ocenjevanj za zagotovitev dokazov za informirano odločanje in odgovornost. Ocene so lahko geografske, tematske ali pa so osredotočene na določeno partnerstvo. Priloga III vsebuje seznam ocenjevanj, zaključenih v letu 2022, ter tekočih ocenjevanj.

POMEMBNE POVEZAVE

- Splošne informacije o GD ECHO:
  http://ec.europa.eu/echo/en

- Finančne informacije o dejavnostih Evropske komisije na področju humanitarne pomoči v letu 2022:
  Sklepi o financiranju (načrti izvajanja humanitarne pomoči) 2022 (europa.eu)

- Informacije v zvezi z operacijami iz prejšnjih let:
  Evropska civilna zaščita in evropske operacije humanitarne pomoči | Evropska komisija (europa.eu)

- Letno poročilo GD ECHO o dejavnostih za leto 2022:
  Letno poročilo o dejavnostih za leto 2022 – Evropska civilna zaščita in evropske operacije humanitarne pomoči (ECHO) (europa.eu)

- Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU za leto 2022:
  Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna za leto 2022 (europa.eu)

- Ocenjevalna poročila GD ECHO:
  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en

- Podatki o financiranju humanitarne pomoči s strani Evropske komisije in držav članic: https://webgate.ec.europa.eu/hac/